

บทที่ 1

บทนำ

1.1 สภาวะความเป็นมา

กำลังทหารเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของรัฐที่ใช้ในการปกป้องความเป็นเอกราช และอธิปไตยของชาติ หรือบางครั้งก็ถูกนำมาเพื่อแก้ไขความขัดแย้งในกรณีที่มาตราทาง การเมืองไม่ประสบผลสำเร็จ โดยการนำกำลังทางทหารมาใช้นั้นจะอยู่ภายใต้การตัดสินใจของ คณะรัฐบาลผู้บริหารประเทศตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 77 กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีกำลังทางทหาร อาวุธ ยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์ของชาติ การปกครองของไทยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ กองทัพอากาศก็เป็นส่วนสำคัญส่วน หนึ่งของกำลังทหารที่รัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อป้องกันและรักษาความมั่นคงของประเทศโดยมีหน้าที่ “เตรียมกำลังกองทัพอากาศและป้องกันราชอาณาจักร”

กำลังทางอากาศเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถชี้ผล แพ้-ชนะ ของการรบในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากสงครามที่ผ่านมาหลายสมรภูมิ ทั้งนี้เพราะได้มีวิวัฒนาการด้านการบินควบคู่ไป กับเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จึงทำให้กำลังทางอากาศสามารถปฏิบัติได้หลายภารกิจ มีอำนาจการ ทำลายสูงและแม่นยำ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงกับประสิทธิภาพการใช้กำลังทางอากาศ คือ คุณภาพกำลังพล ซึ่งนักบินเป็นส่วนสำคัญยิ่งในด้านกำลังพล เพราะจะเป็นผู้นำอากาศยานขึ้น ปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามยุทธวิธีที่ได้รับการฝึกอบรมมา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ เตรียมกำลังรบ และสัมพันธ์กับการเตรียมการรบในอนาคต (รายละเอียดตาม ผนวก ก) ดังนั้นอาจ กล่าวได้ว่า นักบินเป็นหัวใจสำคัญที่สุดที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างสำเร็จหรือล้มเหลว

1.2 ความสำคัญของปัญหาที่จะศึกษา

ปัจจุบันกองทัพอากาศสูญเสียกำลังพลเหล่านักบินในกรณีการลาออกไปเป็นนักบิน พาณิชยจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนนักบินที่ประจำการในฝูงบิน โดยเฉพาะอย่าง

ยิ่งในส่วนของนักบินลำเลียงทั้งนี้เนื่องจากในการฝึกอบรมนักบินลำเลียงแต่ละคนขึ้นมาได้นั้น ต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมเป็นเวลานาน และใช้งบประมาณในการฝึกสูง (รายละเอียดตามผนวก ข) ผู้ที่ลาออกไปจะต้องเป็นผู้ที่หมดพันธะกับกองทัพอากาศ (ปัจจุบันเกณฑ์ คือ ต้องรับราชการอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 10 ปี) หรือการลาออกชั่วคราวโดยการยืมตัวเพื่อไปปฏิบัติงานร่วมกับบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยส่วนใหญ่ นักบินที่ลาออกจะอยู่ในระดับที่เป็นครูการบิน หรือ นักบินที่ 1 ซึ่งล้วนเป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านการบินสูง ในการฝึกนักบินขึ้นมาทดแทนนั้นจะต้องใช้เวลานาน และแต่ละบุคคลอาจมีข้อจำกัดต่างกันในด้านของทักษะทางการบิน

จากอดีตที่ผ่านมา นั้น กองทัพอากาศได้พยายามแก้ไขปัญหาลาออกของนักบินอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น การเพิ่มเงินพิเศษค่าผู้บังคับอากาศยาน การออกกฎระเบียบเกี่ยวกับจำนวนคนที่ จะเข้ารับเข้าเรียนหลักสูตรเสนาธิการทหารอากาศ การให้สวัสดิการเพิ่มเติมต่างๆ ฯลฯ แต่ปัญหาการลาออกของนักบินก็ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของนักบินลำเลียง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสาเหตุการจูงใจให้นักบินลำเลียงตัดสินใจลาออก และแนวโน้มผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการลาออกดังกล่าว ตามแนวคิดของนักบินลำเลียงที่ประจำการในฝูงบิน เพราะเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง และอาจเป็นผู้ที่จะลาออกในอนาคต ตลอดจนเพื่อหาแนวทางในการลดการลาออก และแก้ไขผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากปัญหาขาดแคลนนักบินลำเลียง ซึ่งจะทำให้กองทัพอากาศสามารถดำรงขีดความสามารถการใช้อำลัทางอากาศ และลดการสูญเสียงบประมาณในการฝึกนักบินขึ้นมาทดแทน

1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการลาออกของนักบินลำเลียง กองทัพอากาศในการออกไปประกอบอาชีพเป็นนักบินพาณิชย์
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการรับราชการที่มีความสัมพันธ์ต่อการลาออกของนักบินลำเลียงกองทัพอากาศ
3. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการลาออกของนักบินลำเลียง กองทัพอากาศ

1.4 ขอบเขตงานวิจัย

งานวิจัยนี้มีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ในงานวิจัยนี้พิจารณากลุ่มประชากรที่จะศึกษาเฉพาะ คือ นักบินลำเลียงที่ประจำการในฝูงบินลำเลียงหลักของกองทัพอากาศ ชั้นยศ เรืออากาศตรี ถึง นาวาอากาศโท จำนวนทั้งสิ้น 147 คน ได้แก่ ฝูงบิน 601 ที่บรรจุเครื่องบินแบบ C-130 จำนวน 1 ฝูงบิน, ฝูงบิน 602 ที่บรรจุเครื่องบินแบบ BOEING737 AIRBUS310 AIRBUS319 จำนวน 1 ฝูงบิน, ฝูงบิน 603 ที่บรรจุเครื่องบินแบบ AVRO748 G-222 จำนวน 1 ฝูงบิน, ฝูงบิน 461 ที่บรรจุเครื่องบินแบบ NOMAD BT-67 จำนวน 1 ฝูงบิน ในช่วงปี 2550 เท่านั้น
2. ศึกษาเฉพาะความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของกลุ่มประชากรที่จะศึกษา
3. ศึกษาเฉพาะองค์ประกอบส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความต้องการในการลาออกจากการเป็นนักบินของกองทัพอากาศ

1.5 วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้งานวิจัยดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดวิธีดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. ค้นคว้าหลักการ หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. จัดทำแบบสอบถามครั้งที่ 1 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลาออกของนักบินลำเลียงกองทัพอากาศ
3. เก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงจากการแจกแบบสอบถามครั้งที่ 1 และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. นำข้อมูลที่ได้รับจากการแจกแบบสอบถามครั้งที่ 1 มาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ เพื่อหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลาออกของนักบินลำเลียงกองทัพอากาศ
5. นำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีการบริหาร และทฤษฎีการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มาสร้างเป็นเครื่องมือในการเสนอแนวทางการลดผลกระทบต่อการลาออกของนักบินลำเลียงกองทัพอากาศ

6. จัดทำแบบสอบถามครั้งที่ 2 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเสนอแนวทางลดผลกระทบต่อการปล่อยมลพิษของนักบินลำเลียงกองทัพอากาศที่ได้มาจากการวิเคราะห์ครั้งที่ 1

7. เก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงจากการแจกแบบสอบถามครั้งที่ 2 และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

8. นำข้อมูลที่ได้รับจากการแจกแบบสอบถามครั้งที่ 2 มาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ว่า การนำเครื่องมือที่ใช้ในการเสนอแนวทางลดผลกระทบต่อการปล่อยมลพิษของนักบินลำเลียงกองทัพอากาศได้ผลหรือไม่

9. สรุปผลที่ได้จากการทำการวิจัยพร้อมข้อเสนอแนะ

10. จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 1.1 แผนการดำเนินงานวิจัยตลอดโครงการ (Gantt chart)

แผนการดำเนินงาน	พฤศจิกายน 2550 – พฤษภาคม 2551																			
	2550						2551													
	พ.ย.		ธ.ค.		ม.ค.		ก.พ.		มี.ค.		เม.ย.		พ.ค.							
1. ค้นคว้าหลักการ หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย																				
2. สร้างเครื่องมือทดลอง (แบบสอบถามครั้งที่ 1)																				
3. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามครั้งที่ 1																				
4. วิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลจากแบบสอบถามครั้งที่ 1																				
5. นำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้และเสนอเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาจากผลของแบบสอบถามครั้งที่ 1																				
6. สร้างเครื่องมือทดลอง (แบบสอบถามครั้งที่ 2)																				
7. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามครั้งที่ 2																				
8. วิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลจากแบบสอบถามครั้งที่ 2																				
9. สรุปผลวิจัยพร้อมข้อเสนอแนะ																				
10. เขียนรายงาน และจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์																				

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นเรื่องของการวิเคราะห์ และศึกษาจากระดับความพึงพอใจส่วนบุคคล ดังนั้นจึงสามารถสรุปผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. ทำให้ทราบแนวความคิดของนักบินลำเลียงในแต่ละฝูงบินเกี่ยวกับผลกระทบและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการลาออกไปเป็นนักบินพาณิชย์ โดยจะส่งผลให้กองทัพอากาศสามารถดำรงขีดความสามารถกำลังทางอากาศให้มีความพร้อมปฏิบัติการกิจตลอดเวลา
2. เป็นแนวทางที่จะลดการสูญเสียนักบินลำเลียงที่มีประสบการณ์สูงของกองทัพอากาศเนื่องจากการลาออกไปเป็นนักบินพาณิชย์ อันจะส่งผลให้ลดงบประมาณในการฝึกนักบินทดแทน ตลอดจนแก้ปัญหาการขาดแคลนนักบินลำเลียง และทราบถึงวิธีการสร้างแรงจูงใจให้กับนักบินดังกล่าว เพื่อตัดสินใจรับราชการในกองทัพอากาศต่อไป